Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Karczewskiego
na 47. posiedzeniu Senatu
w dniu 28 września 2017 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej

Szanowna Pani Minister!

Pragnę zwrócić uwagę na problem części rodziców starających się o uzyskanie świadczenia rodzicielskiego na podstawie art. 17c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (DzU z 2016 r. poz. 1518 ze zmianami). Ust. 1 przywołanego artykułu mówi, że świadczenie rodzicielskie przysługuje matce lub ojcu dziecka, a w ust. 2 wymienione są enumeratywnie przypadki, w których świadczenie to faktycznie może zostać wydane ojcu. Stosowana przez urzędy praktyka pokazuje, że pierwszeństwo przy otrzymywaniu świadczenia ma matka.

Z informacji uzyskanych przeze mnie od wójtów i burmistrzów gmin wydających decyzje o przyznaniu świadczeń rodzicielskich wynika, że obecnie sformułowane przepisy uniemożliwiają otrzymanie świadczenia, gdy matka jest obcokrajowcem (kraj pochodzenia spoza Unii Europejskiej), nie posiada obywatelstwa polskiego, a jedynie posługuje się wizą wydaną na czas określony.

Zapisy art. 1 ust 2. ww. ustawy jednoznacznie precyzują, w jakich przypadkach świadczenia rodzinne przysługują cudzoziemcom. Od osób pochodzących spoza krajów, co do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wymagane jest posiadanie karty pobytu z właściwymi adnotacjami, tj. „dostęp do rynku pracy", z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy. Obowiązujące prawo wydaje się dyskryminować matki cudzoziemki pochodzące głównie z Ukrainy, Białorusi i Rosji, pragnące w sposób godny wychowywać dziecko w Polsce. Często posiadają one korzenie w Polsce i chętnie zakładają tutaj rodziny.

Proszę o informację, czy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej są prowadzone lub będą prowadzone prace mające na celu zmianę zapisów ustawy o świadczeniach rodzinnych w taki sposób, aby w przypadku, gdy ojciec posiada obywatelstwo polskie i wraz z matką przebywa na terytorium Polski, matka mogła świadczenie rodzicielskie uzyskać.

Proszę o rozważenie, czy przy składaniu we właściwym urzędzie wniosku o wymienione świadczenie oświadczenie matki o przebywaniu w Polsce na stałe nie byłoby dokumentem wystarczającym do rozpatrzenia tego wniosku.

Stanisław Karczewski